

noklausījusies ģenerālvokāta secinājumus 2018. gada 22. februāra tiesas sēdē,
pasludina šo spriedumu.

Spriedums

- 1 Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ir par to, kā interpretēt Padomes Direktīvas 2003/96/EK (2003. gada 27. oktobris), kas pārkārto Kopienas noteikumus par nodokļu uzlikšanu energoproduktiem un elektroenerģijai (OV 2003, L 283, 51. lpp.), 14. panta 1. punkta a) apakšpunktu un 15. panta 1. punkta c) apakšpunktu.
- 2 Šis lūgums ir iesniegts saistībā ar strīdu starp *Cristal Union, Sucrierie de Toury SA* tiesību pārņēmēju, un *ministre de l'Économie et des Finances* [ekonomikas un finanšu ministru] par nodokļa uzlikšanu dabasgāzei, kas tiek izmantota koģenerācijas iekārtā kombinētai siltuma un elektroenerģijas ražošanai.

Atbilstošās tiesību normas

Savienības tiesības

- 3 Direktīvas 2003/96 preambulas 2.–7., 11., 12., 24. un 25. apsvērumi ir izteikti šādi:
  - “(2) Tas, ka nav Kopienas noteikumu, kas nosaka minimālo nodokļa likmi elektroenerģijai un energoproduktiem, kas nav minerāleļļas, var nelabvēlīgi ietekmēt iekšējā tirgus pareizu darbību.
  - (3) Iekšējā tirgus pareizai darbībai un citu Kopienas politikas mērķu sasniegšanai Kopienas līmenī nepieciešams noteikt minimālo nodokļu līmeni vairumam energoproduktu, ieskaitot elektroenerģiju, dabas gāzi un akmeņogles.
  - (4) Būtiskas atšķirības valsts nodokļu līmeņos enerģētikas nozarē, ko piemēro dalībvalstis, var izrādīties kaitīgas iekšējā tirgus pareizai darbībai.
  - (5) Nosakot attiecīgus Kopienas minimālos nodokļu līmeņus, varētu samazināt esošās atšķirības valsts nodokļu līmeņos.
  - (6) Saskaņā ar [EKL] 6. pantu vides aizsardzības prasības ir jāņem vērā, definējot un īstenojot Kopienas politiku citās jomās.
  - (7) Būdamā ANO Vispārējās konvencijas par klimata pārmaiņām puse, Kopiena ratificēja Kioto Protokolu. Nodokļu uzlikšana energoproduktiem un, vajadzības gadījumā, elektroenerģijai ir viens no pieejamiem līdzekļiem, lai sasniegtu Kioto Protokola mērķus.
- [..]
- (11) Katra dalībvalsts lemj par fiskāliem pasākumiem, ko veikt saistībā ar šo Kopienas noteikumu īstenošanu nodokļu uzlikšanai energoproduktiem un elektroenerģijai. Šajā sakarā dalībvalstis var pieņemt lēmumu nepalielināt vispārējo nodokļu slogu, ja tās uzskata, ka šāda nodokļa neitralitātes principa īstenošana varētu veicināt to sistēmu pārstrukturēšanu un modernizēšanu, veicinot rīcību, kas sekmēs labāku vides aizsardzību un darbaspēka plašāku izmantošanu.
- (12) Enerģijas cenas ir Kopienas enerģētikas, transporta un vides politikas pamatelementi.

[..]

(24) Būtu jāatļauj dalībvalstīm piemērot dažādus citus atbrīvojumus vai samazinātus nodokļu līmeņus, ja tas nekaitēs iekšējā tirgus pareizai darbībai un neradīs konkurences traucējumus.

(25) Jo īpaši atvieglojumus var piemērot siltuma un elektroenerģijas koģenerācijai un, veicinot alternatīvu enerģijas avotu izmantošanu, atjaunojamiem enerģijas veidiem.”

4 Direktīvas 2003/96 1. pantā ir noteikts:

“Dalībvalstis uzliek nodokļus energoproduktiem un elektroenerģijai saskaņā ar šo direktīvu.”

5 Atbilstoši šīs direktīvas 14. panta 1. punkta a) apakšpunktam:

“Papildus [Padomes] Direktīvā 92/12/EEK [(1992. gada 25. februāris) par vispārēju režīmu akcīzes precēm un par šādu preču glabāšanu, apriti un uzraudzību (OV 1992, L 76, 1. lpp.), kurā grozījumi izdarīti ar Padomes 2000. gada 20. jūlija Direktīvu 2000/47/EK (OV 2000, L 193, 73. lpp.)], noteiktajiem vispārējiem noteikumiem, kas regulē ar nodokli apliekamo produktu neapliekamu izmantošanu, un neskarot citus Kopienas noteikumus, dalībvalstis saskaņā ar nosacījumiem, kurus tās nosaka, lai nodrošinātu pareizu un tūlītēju šo atbrīvojumu piemērošanu un nepieļautu nekādu izvairīšanos no nodokļu maksāšanas, nodokļu apiešanu vai ļaunprātīgu izmantošanu, atbrīvo no nodokļiem šādus produktus:

a) energoproduktus vai elektroenerģiju, ko izmanto elektroenerģijas ražošanai, vai elektroenerģiju, ko izmanto, lai saglabātu spēju ražot elektroenerģiju. Tomēr, ņemot vērā vides politiku, dalībvalstis var uzlikt šiem produktiem nodokļus, ņemot vērā šajā direktīvā noteiktos minimālos nodokļu līmeņus. Šādā gadījumā nodokļu uzlikšanu šiem produktiem neņem vērā, lai sasniegtu 10. pantā noteikto minimālo nodokļu līmeni elektroenerģijai.”

6 Minētās direktīvas 15. panta 1. punkta c) apakšpunktā ir paredzēts:

“Neskarot citus Kopienas noteikumus, dalībvalstis, veicot fiskālo kontroli, var piemērot pilnīgus vai daļējus atbrīvojumus vai nodokļu līmeņa samazinājumus:

[..]

c) energoproduktiem un elektroenerģijai, ko izmanto siltuma un elektroenerģijas koģenerācijai.”

7 Direktīvas 2003/96 21. panta 5. punkta trešajā daļā ir paredzēts:

“Uzņēmumu, kas ražo elektroenerģiju savām vajadzībām, uzskata par izplatītāju. Neatkarīgi no 14. panta 1. punkta a) apakšpunkta dalībvalstis var atbrīvot nelielus elektroenerģijas ražotājus no nodokļa, ja tās apliek ar nodokli produktus, kas tiek izmantoti šās elektroenerģijas ražošanai.”

Francijas tiesības

8 *Code des douanes* [Muitas kodeksa] redakcijā, kas bija piemērojama no 2006. gada 1. janvāra līdz 31. decembrim, 266.*quinquies* pantā bija noteikts:

“1. Dabaszāzei [..] tiek uzlikts iekšējais patēriņa nodoklis tās piegādes galapatērētājam brīdī.

[..]

3. [..]

No nodokļa atbrīvo arī tādas gāzes piegādes, kas ir paredzēta izmantošanai:

[..]

- c) par kurināmo elektroenerģijas ražošanai, sākot no 2006. gada 1. janvāra, un izņemot gāzes piegādes, kas paredzētas izmantošanai 266.*quinquies A* pantā norādītajās iekārtās.”
- 9 Muitas kodeksa redakcijā, kas bija piemērojama no 2006. gada 1. janvāra, 266.*quinquies A* pantā ir noteikts:

“Dabasgāzes un minerāleļļu piegādes, ko ir paredzēts izmantot koģenerācijas iekārtās kombinētai siltuma un elektroenerģijas vai siltuma un mehāniskās enerģijas ražošanai, ir atbrīvotas no iekšējiem patēriņa nodokļiem, ka paredzēti 265. un 266.*quinquies* pantā, piecus gadus, sākot no iekārtu nodošanas ekspluatācijā. [..]

Šis atbrīvojums ir piemērojams iekārtām, kas ir laistas ekspluatācijā ne vēlāk kā līdz 2007. gada 31. decembrim. [..]”

- 10 Sākot no 2007. gada 1. janvāra, Muitas kodeksa 266.*quinquies* panta 3. punkta otrās daļas c) apakšpunkts ir grozīts šādi:

“3. [..]

No nodokļa atbrīvo arī tādas gāzes piegādes, kas ir paredzēta izmantošanai:

[..]

- c) par kurināmo elektroenerģijas ražošanai, sākot no 2006. gada 1. janvāra.

Šajā [3. punkta c) apakšpunktā] paredzētais atbrīvojums [..] nav piemērojams tādas gāzes piegādēm, kas paredzēta izmantošanai 266.*quinquies A* pantā paredzētajās iekārtās. Tomēr ražotāji, attiecībā uz kuru iekārtām nav noslēgts līgums par elektroenerģijas iegādi [..] un kuri atsakās izmantot 266.*quinquies A* pantā paredzēto atbrīvojumu no iekšējiem nodokļiem, izmanto [3. punkta c) apakšpunktā] paredzēto režīmu.”

Pamatlieta un prejudiciālais jautājums

- 11 *Sucrierie de Toury*, kuras tiesību pārņēmēja ir *Cristal Union*, ekspluatē siltuma un elektroenerģijas koģenerācijas iekārtu, kurā kā degvielu tā izmanto dabasgāzi.
- 12 Dabasgāzei, kura *Sucrierie de Toury* tika piegādāta laikposmā no 2006. gada 1. janvāra līdz 2007. gada 25. decembrim, tās piegādātājs piemēroja iekšējo nodokli par dabasgāzes patēriņu, kas paredzēts Muitas kodeksa 266.*quinquies* pantā, un to samaksāja.
- 13 Uzskatot, ka šīs gāzes piegādes bija jāatbrīvo no šī nodokļa atbilstoši Direktīvas 2003/96 14. panta 1. punkta a) apakšpunktam, *Sucrierie de Toury* cēla prasību *tribunal administratif d'Orléans* [Orleānas Administratīvajā tiesā] (Francija) piespriet valstij atlīdzināt zaudējumus, ko, pēc tās domām, tā ir cietusi tādēļ, ka Francijas Republika ir novēloti transponējusi šo tiesību normu valsts tiesībās.
- 14 Ar 2013. gada 31. janvāra spriedumu *tribunal administratif de d'Orléans* šo prasību noraidīja.

15 Ar 2014. gada 18. decembra spriedumu *cour administrative d'appel de Nantes* [Nantes Administratīvā apelācijas tiesa] (Francija) noraidīja *Sucrierie de Toury* iesniegto apelācijas sūdzību par šo spriedumu, pamatojoties būtībā uz to, ka dabasgāzei, kas ir paredzēta kombinētai siltuma un elektroenerģijas ražošanai, ir piemērojams vienīgi Direktīvas 2003/96 15. panta 1. punkta c) apakšpunkts, kurā ir paredzēta iespēja dalībvalstīm atbrīvot no nodokļa energoproduktus, kas tiek izmantoti šādai ražošanai, un nav piemērojams šīs direktīvas 14. panta 1. punkta a) apakšpunkts, saskaņā ar kuru dalībvalstis atbrīvo no nodokļa energoproduktus, kas tiek izmantoti elektroenerģijas ražošanai.

16 2015. gada 10. februārī *Sucrierie de Toury* iesniedza *Conseil d'État* [Valsts padomē] (Francija) kasācijas sūdzību par šo spriedumu.

17 Šādos apstākļos *Conseil d'État* nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādu prejudiciālu jautājumu:

“Vai uz energoproduktiem, kurus izmanto kombinētā siltuma un elektroenerģijas ražošanā, ir attiecināma vienīgi atbrīvošanas no nodokļiem iespēja, kas ir paredzēta saskaņā ar Direktīvas 2003/96 [15. panta 1. punkta c) apakšpunktu], vai attiecībā uz to šo produktu daļu, kuras patērīnš atbilst elektroenerģijas ražošanai, tie arī ietilpst šīs direktīvas [14. panta 1. punkta a) apakšpunktā] paredzētā atbrīvošanas no nodokļiem pienākuma piemērošanas jomā?”

Par prejudiciālo jautājumu

18 Uzdodot savu jautājumu, iesniedzējtiesa būtībā jautā, vai Direktīvas 2003/96 14. panta 1. punkta a) apakšpunkts ir jāinterpretē tādējādi, ka šajā tiesību normā paredzētais obligātais atbrīvojums ir piemērojams energoproduktiem, kas tiek izmantoti elektroenerģijas ražošanai, ja šie produkti tiek izmantoti kombinētai elektroenerģijas un siltuma ražošanai šīs direktīvas 15. panta 1. punkta c) apakšpunkta izpratnē.

19 Francijas valdība uzskata, ka uz energoproduktiem, kas tiek izmantoti šim pēdējam mērķim tādā koģenerācijas iekārtā, kāda tiek aplūkota pamatlietā, ir attiecināms vienīgi Direktīvas 2003/96 15. panta 1. punkta c) apakšpunkts, jo, neraugoties uz šīs direktīvas 14. panta 1. punkta a) apakšpunktu, dalībvalstij nav no nodokļa jāatbrīvo šo produktu daļu, kas tiek izmantota elektroenerģijas ražošanai.

20 Savukārt *Cristal Union*, Somijas valdība un Eiropas Komisija uzskata, ka Direktīvas 2003/96 15. panta 1. punkta c) apakšpunktā nav izslēgta šīs direktīvas 14. panta 1. punkta a) apakšpunkta piemērošana, kurā ir noteikts, ka dalībvalstīm ir jāatbrīvo no nodokļa energoproduktu daļu, kas tiek izmantota tādā koģenerācijas iekārtā, kāda tiek aplūkota pamatlietā, elektroenerģijas ražošanai. Minētā 15. panta 1. punkta c) apakšpunkta vienīgais mērķis ir sniegt dalībvalstīm papildu iespēju daļēji vai pilnībā atbrīvot no nodokļa to energoproduktu daļu, kas atbilst siltuma ražošanai.

21 Saskaņā ar pastāvīgo judikatūru tiesību normas, kas attiecas uz Direktīvā 2003/96 paredzētajiem atbrīvojumiem, ir jāinterpretē autonomi, pamatojoties uz to formulējumu, kā arī šīs direktīvas sistēmu un tās mērķiem (šajā nozīmē skat. spriedumus, 2014. gada 3. aprīlis, *Kronos Titan* un *Rhein-Ruhr Beschichtungs-Service*, C-43/13 un C-44/13, EU:C:2014:216, 25. punkts, kā arī 2017. gada 13. jūlijs, *Vakarų Baltijos laivų statykla*, C-151/16, EU:C:2017:537, 24. punkts un tajā minētā judikatūra).

22 Pirmkārt, ir jānorāda, ka jau no Direktīvas 2003/96 14. panta 1. punkta a) apakšpunkta pirmā teikuma formulējuma izriet, ka dalībvalstīm ir pienākums atbrīvot no šajā direktīvā paredzētās nodokļa uzlikšanas “energoproduktus, ko izmanto elektroenerģijas ražošanai”.

23 Jākonstatē, ka šāds formulējums nekādi neizslēdz no šī obligātā atbrīvojuma piemērošanas jomas energoproduktus, kurus izmanto elektroenerģijas ražošanai tādā koģenerācijas iekārtā, kāda tiek aplūkota pamatlietā. Patiesībā šādā iekārtā “energoproduktus izmanto elektroenerģijas ražošanai” Direktīvas 2003/96 14. panta 1. punkta a) apakšpunkta pirmā teikuma izpratnē.

- 24 Otrkārt, attiecībā uz Direktīvas 2003/96 sistēmu ir jāatgādina, ka tās mērķis, protams, nav ieviest vispārēja rakstura atbrīvojumus (šajā nozīmē skat. spriedumus, 2011. gada 1. decembris, *Systeme Helmholtz*, C-79/10, EU:C:2011:797, 23. punkts, un 2011. gada 21. decembris, *Haltergemeinschaft*, C-250/10, nav publicēts, EU:C:2011:862, 19. punkts).
- 25 Turklāt, tā kā Direktīvas 2003/96 14. panta 1. punktā ir ierobežoti nosaukti obligātie ierobežojumi, kas dalībvalstīm ir saistībā ar nodokļu uzlikšanu energoproduktiem un elektroenerģijai (skat. spriedumus, 2007. gada 5. jūlijs, *Fendt Italiana*, C-145/06 un C-146/06, EU:C:2007:411, 36. punkts, kā arī 2015. gada 4. jūnijs, *Kernkraftwerke Lippe-Ems*, C-5/14, EU:C:2015:354, 45. punkts), šīs tiesību normas nevar interpretēt paplašināti, neatņemot ar šo direktīvu ieviestajai saskaņotajai nodokļu uzlikšanas sistēmai jebkādu lietderīgo iedarbību.
- 26 Šādos apstākļos, kā Tiesa jau ir nospriedusi, Direktīvas 2003/96 14. panta 1. punkta a) apakšpunkta pirmais teikums, ciktāl tajā ir paredzēts, ka dalībvalstīm ir obligāti jāatbrīvo no nodokļa energoprodukti, ko izmanto elektroenerģijas ražošanai, ietver precīzu un beznosacījumu pienākumu tādējādi, ka šajā tiesību normā indivīdiem ir piešķirtas tiesības uz to tieši atsaukties valsts tiesās (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2008. gada 17. jūlijs, *Flughafen Köln/Bonn*, C-226/07, EU:C:2008:429, 29.–33. punkts).
- 27 Turklāt ir jānorāda, ka Savienības likumdevējs, vēlēdamies atļaut dalībvalstīm atkāpties no šī obligātā atbrīvojuma režīma, to skaidri ir paredzējis attiecīgi Direktīvas 2003/96 14. panta 1. punkta a) apakšpunkta otrajā teikumā, saskaņā ar kuru tās var uzlikt nodokli energoproduktiem, ko izmanto elektroenerģijas ražošanai, ņemot vērā vides politiku, un šīs direktīvas 21. panta 5. punkta trešajā daļā, atbilstoši kurai dalībvalstīm, kas atbrīvo no nodokļa mazo elektroenerģijas ražotāju saražoto elektroenerģiju, ir jāuzliek nodokļi energoproduktiem, kurus izmanto šīs elektroenerģijas ražošanai.
- 28 Tādējādi no Direktīvas 2003/96 sistēmas izriet, ka, izņemot šos divus īpašos gadījumus, šīs direktīvas 14. panta 1. punkta a) apakšpunkta pirmajā teikumā paredzētais pienākums obligāti atbrīvot no nodokļa energoproduktus, ko izmanto elektroenerģijas ražošanai, ir saistošs dalībvalstīm bez nosacījumiem.
- 29 Treškārt, attiecībā uz Direktīvas 2003/96 mērķiem vispirms ir jānorāda, ka šī direktīva, kurā ir paredzēts saskaņots nodokļu uzlikšanas režīms energoproduktiem un elektroenerģijai, ir vērsta uz to, kā tas izriet no tās preambulas 2.–5. un 24. apsvēruma, lai veicinātu labu iekšējā tirgus darbību enerģētikas nozarē, it īpaši novēršot konkurences izkropļojumus (šajā nozīmē it īpaši skat. spriedumus, 2014. gada 3. aprīlis, *Kronos Titan* un *Rhein-Ruhr Beschichtungs-Service*, C-43/13 un C-44/13, EU:C:2014:216, 31. un 33. punkts; 2016. gada 2. jūnijs, *ROZ-ŠWIT*, C-418/14, EU:C:2016:400, 32. punkts, kā arī 2017. gada 7. septembris, *Hüttenwerke Krupp Mannesmann*, C-465/15, EU:C:2017:640, 26. punkts).
- 30 Šajā nolūkā attiecībā uz elektroenerģijas ražošanu Savienības likumdevējs ir izdarījis izvēli, kā tas izriet it īpaši no 5. lappuses Paskaidrojuma rakstā par priekšlikumu Padomes direktīvai, ar ko pārkarāto Kopienas noteikumus par nodokļu uzlikšanu energoproduktiem (OV 1997, C 139, 14. lpp.), likt dalībvalstīm saskaņā ar Direktīvas 2003/96 1. pantu aplikēt ar nodokli saražoto elektroenerģiju, bet energoprodukti, ko izmanto tās ražošanai, attiecīgi ir jāatbrīvo no nodokļiem, lai izvairītos, kā ģenerālvokāts norāda savu secinājumu 56.–62. punktā, no elektroenerģijas dubultas aplikšanas ar nodokļiem.
- 31 Ja energoprodukti, ko izmanto elektroenerģijas ražošanai tādā koģenerācijas iekārtā, kāda tiek aplūkota pamatlietā, netiktu atbrīvoti no nodokļa atbilstoši Direktīvas 2003/96 14. panta 1. punkta a) apakšpunkta pirmajam teikumam, no tā tieši izrietētu dubultas aplikšanas ar nodokļiem risks, jo saskaņā ar šīs direktīvas 1. pantu ar nodokli tiktu aplikta arī tādējādi saražotā elektroenerģija.

- 32 Protams, ar Direktīvu 2003/96 nav izslēgts jebkurš dubultas aplikšanas ar nodokļiem risks, jo, kā tas jau ir norādīts šī sprieduma 27. punktā, dalībvalsts saskaņā ar šīs direktīvas 14. panta 1. punkta a) apakšpunkta otro teikumu var uzlikt nodokli energoproduktiem, ko izmanto elektroenerģijas ražošanai, ņemot vērā vides politiku (skat. spriedumu, 2015. gada 4. jūnijs, *Kernkraftwerke Lippe-Ems*, C-5/14, EU:C:2015:354, 51. punkts).
- 33 Tomēr, ja tādai koģenerācijas iekārtai, kāda ir aplūkota pamatlietā, tiktu atņemtas tiesības uz Direktīvas 2003/96 14. panta 1. punkta a) apakšpunkta pirmajā teikumā paredzēto atbrīvojumu tikai tādēļ, ka tā ražo ne tikai elektroenerģiju, bet kombinēti – siltumu un elektroenerģiju, rezultātā, kā tas izriet no pamatlīetas apstākļiem, varētu rasties nevienlīdzīga attieksme pret elektroenerģijas ražotājiem, kas būtu konkurences izkropļojums, kaitējot iekšējā tirgus darbībai elektroenerģijas nozarē (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2011. gada 21. decembris, *Haltergemeinschaft*, C-250/10, nav publicēts, EU:C:2011:862, 17. un 18. punkts).
- 34 Turklāt ir jāatgādina, ka Direktīvas 2003/96 mērķis ir arī, kā norādīts tās preambulas 6., 7., 11. un 12. apsvērumā, veicināt vides politikas mērķu sasniegšanu (spriedums, 2017. gada 7. septembris, *Hüttenwerke Krupp Mannesmann*, C-465/15, EU:C:2017:640, 26. punkts).
- 35 Nodokļu uzlikšana energoproduktiem, ja tie tiek izmantoti elektroenerģijas ražošanai tādā koģenerācijas iekārtā, kāda tiek aplūkota pamatlietā, ņemot vērā tās radīto dubultas aplikšanas ar nodokļiem risku, esot pretēja šim mērķim.
- 36 Savienības tiesību mērķis, kā tas izriet it īpaši no Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2012/27/ES (2012. gada 25. oktobris) par energoefektivitāti, ar ko groza Direktīvas 2009/125/EK un 2010/30/ES un atceļ Direktīvas 2004/8/EK un 2006/32/EK (OV 2012, L 315, 1. lpp.), ir veicināt koģenerāciju, pamatojoties uz lietderīgā siltuma pieprasījumu iekšējā enerģijas tirgū, jo efektīvi koģenerācijas risinājumi piedāvā ievērojamu primārās enerģijas ietaupījuma potenciālu.
- 37 Turklāt ir skaidrs, kā tas izriet no Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2003/87/EK (2003. gada 13. oktobris), ar kuru nosaka sistēmu siltumnīcas efektu izraisošo gāzu emisijas kvotu tirdzniecībai Kopienā un groza Padomes Direktīvu 96/61/EK (OV 2003, L 275, 32. lpp.), preambulas 20. apsvēruma, ka koģenerācija rada mazāk CO₂ emisiju uz saražoto vienību nekā siltuma un elektroenerģijas atsevišķa ražošana.
- 38 Līdz ar to ir jākonstatē, ka gan no Direktīvas 2003/96 14. panta 1. punkta a) apakšpunkta pirmā teikuma formulējuma, gan no šīs direktīvas sistēmas un mērķa izriet, ka energoprodukti, kas tiek izmantoti kombinētai siltuma un elektroenerģijas ražošanai, ietilpst šajā tiesību normā paredzētā obligātā atbrīvojuma no nodokļa piemērošanas jomā.
- 39 Direktīvas 2003/96 15. panta 1. punkta c) apakšpunkts nevar radīt šaubas par šādu interpretāciju.
- 40 Šajā tiesību normā paredzētā fakultatīvā kārtība, atbilstoši kurai dalībvalstis var daļēji vai pilnībā atbrīvot no nodokļa vai samazināt nodokļu līmeni energoproduktiem, kas tiek izmantoti kombinētai siltuma un elektroenerģijas ražošanai, nevar būt izšķirošais elements, lai noteiktu Direktīvas 2003/96 14. panta 1. punktā paredzēto obligāto atbrīvojumu apjomu (pēc analogijas skat. spriedumu, 2007. gada 1. marts, *Jan De Nul*, C-391/05, EU:C:2007:126, 29. punkts).
- 41 Šajā ziņā ir jāatgādina, ka saskaņā ar pastāvīgo judikatūru, ja Savienības tiesību norma var tikt dažādi interpretēta, priekšroka ir dodama interpretācijai, kas saglabā tās lietderīgo iedarbību (it īpaši skat. spriedumus, 2008. gada 18. decembris, *Afton Chemical*, C-517/07, EU:C:2008:751, 43. punkts, un 2014. gada 10. septembris, *Holger Forstmann Transporte*, C-152/13, EU:C:2014:2184, 26. punkts).

- 42 Kā izriet no šī sprieduma 26.–28. punkta, Direktīvas 2003/96 14. panta 1. punkta a) apakšpunkta pirmajā teikumā dalībvalstīm ir paredzēts beznosacījumu pienākums atbrīvot no nodokļa energoproduktus, ko izmanto elektroenerģijas ražošanai.
- 43 Tātad, riskējot atņemt šai tiesību normai tās lietderīgo iedarbību, šīs direktīvas 15. panta 1. punkta c) apakšpunktā paredzētā fakultatīvā kārtība var darboties tikai pēc atlikuma principa tādā ziņā, ka ar to vienīgi tiek atļauts dalībvalstīm piemērot, kā tas izriet no minētās direktīvas preambulas 25. apsvēruma, “atvieglojumus” energoproduktiem, kurus izmanto kombinētai siltuma un elektroenerģijas ražošanai, pieņemot, lai veicinātu šī sprieduma 34.–37. punktā atgādinātos vides politikas mērķus, īpašu režīmu, kas paredz vai nu atbrīvojumu no nodokļa šiem energoproduktiem, vai arī nodokļu līmeņa samazinājumu tiem ar nosacījumu, ka izvēlētais nodokļu līmenis nodrošina obligāto atbrīvojumu tai minēto produktu daļai, ko izmanto elektroenerģijas ražošanai (pēc analogijas skat. spriedumu, 2007. gada 1. marts, *Jan De Nul*, C-391/05, EU:C:2007:126, 29. punkts).
- 44 Tādējādi Direktīvas 2003/96 15. panta 1. punkta c) apakšpunktā dalībvalstīm ir paredzēts piešķirt papildu iespēju atkāpties no šīs direktīvas 1. pantā paredzētās nodokļa uzlikšanas energoproduktiem, bet nav paredzēta iespēja atteikties no minētās direktīvas 14. panta 1. punkta a) apakšpunkta pirmajā teikumā paredzētā obligātā atbrīvojumu režīma piemērošanas.
- 45 Šajā ziņā ir jāprecizē, ka iespējamās praktiskās grūtības, kuras rada vajadzība identificēt energoproduktu daļu, kas tiek izmantota koģenerācijas iekārtā elektroenerģijas ražošanai, salīdzinājumā ar to, kas tiek izmantota siltuma ražošanai, kuru ir uzsvērusi Francijas valdība, nekādā ziņā nevar atbrīvot dalībvalstis no to pienākuma bez nosacījumiem atbrīvot no nodokļa energoproduktus, ko izmanto elektroenerģijas ražošanai, saskaņā ar Direktīvas 2003/96 14. panta 1. punkta a) apakšpunkta pirmo teikumu. Turklāt, kā ģenerāladvokāts ir norādījis secinājumā 74. punktā, no Komisijas un *Cristal Union* tiesas sēdē sniegtajiem elementiem izriet, ka, tā kā šajā direktīvā tas nav precizēts, nekādā ziņā nešķiet neiespējami saskaņā ar dalībvalstu paredzētiem noteikumiem novērtēt energoproduktu daudzumu – kas var atšķirties atkarībā no koģenerācijas iekārtu pazīmēm –, kāds ir vajadzīgs, lai saražotu noteiktu elektroenerģijas daudzumu vai noteiktu siltuma daudzumu.
- 46 Ņemot vērā visus iepriekš izklāstītos apsvērumus, uz uzdoto jautājumu ir jāatbild, ka Direktīvas 2003/96 14. panta 1. punkta a) apakšpunkts ir jāinterpretē tādējādi, ka šajā tiesību normā paredzētais obligātais atbrīvojums no nodokļa ir piemērojams energoproduktiem, kas tiek izmantoti elektroenerģijas ražošanai, ja šie produkti tiek izmantoti kombinētai elektroenerģijas un siltuma ražošanai šīs direktīvas 15. panta 1. punkta c) apakšpunkta izpratnē.

Par tiesāšanās izdevumiem

- 47 Attiecībā uz pamatlietas pusēm šī tiesvedība ir stadija procesā, kuru izskata iesniedzējtiesa, un tā lemj par tiesāšanās izdevumiem. Izdevumi, kas radušies, iesniedzot apsvērumus Tiesai, un kas nav minēto pušu izdevumi, nav atlīdzināmi.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (pirmā palāta) nospriež:

Padomes Direktīvas 2003/96/EK (2003. gada 27. oktobris), kas pārkārto Kopienas noteikumus par nodokļu uzlikšanu energoproduktiem un elektroenerģijai, 14. panta 1. punkta a) apakšpunkts ir jāinterpretē tādējādi, ka šajā tiesību normā paredzētais obligātais atbrīvojums no nodokļa ir piemērojams energoproduktiem, kas tiek izmantoti elektroenerģijas ražošanai, ja šie produkti tiek izmantoti kombinētai elektroenerģijas un siltuma ražošanai šīs direktīvas 15. panta 1. punkta c) apakšpunkta izpratnē.

[Paraksti]

